

Magnesia Litera přece není soutěž

Zdenko Pavelka

Trapná chvílka. Hned dvě. Laureát a laureátka nejsledovanějších kategorií Magnesie Litery věnovali značnou část z nemnoha vteřin

pro svá poděkování či bonmoty k odmítnutí literatury jako soutěže. V souvislosti s cenou, kterou právě drželi poprvé v ruce. Že soutěžit v literatuře je nesmysl, respektive že to není úplně fér.

Proč to považuji za trapné. Literární ceny, ať už Magnesia Litera, nebo Ortenova cena, zrovna tak nobelovka, nejsou soutěže. Spisovatelé nepíší svá díla do žádných magnesíí. Dokonce se do nich obvykle ani sami nemůžou hlásit. Jejich díla přihlašují či nominují nakladatelé, spolky, někdy to statut umožňuje i jednotlivcům.

Ano, literární soutěže existují. Jen v Česku je těch veřejných údajně kolem dvou stovek, kolik se jich odehraje ve školách, asi nikdo nespočítá. A autoři se do nich sami přihlašují. Nejspíš to pro ně smysl má. Příklady: cena Toma Stopparda vyhlášená Knihovnou Václava Havla, Cena Knižního klubu vypisovaná Euromedií nebo literární soutěž pořádaná městem Kunštát a Kruhem přátel umění města Kunštát.

Ale Magnesia Litera, polská Literární cena Nike, Německá knižní cena nebo česká Státní cena za literaturu atd.

jsou výrazem uznání, respektu k dílu i autorovi. O těchto cenách rozhodují poroty, grémia, umělecké rady, výbory atd. Obvykle lidé sečtělí, kteří mohou díky své čtenářské i životní zkušenosti srovnávat, hodnotit. Nejsou to neomylní arbitři, ale kdo se za takového může považovat. Tyhle ceny se blíží vyznamenáním, ostatně Francouzi na to mají řád Rytířů umění a písemnictví.

Druhou, ještě významnější úlohou takových kulturních a společenských událostí je propagace. Oceněných knih, autorů, nakladatelů, celého

oboru. Ten knižní to dnes potřebuje – příčina je hlubší než jen to, že jednoduchý influencer nebo přisprostlý kuchař jsou populárnější než složitě se vyjadřující intelektuál. Magnesia Litera v tomhle neselhává. Prokazatelně zvyšuje prodej, zájem o literaturu.

Ale k tomu pocitu trapnosti, kterého se nemůžu zbavit. Jak je možné, že hned dva spisovatelé, čerstvě ocenění za to, že dovedou zacházet s jazykem, lidé, od kterých čekám, že znají význam slov a měl by jim něco říkat pojem sémantika, na sebe tak prostoduše prozradí, že...

Co vlastně? Že nepřemýšlejí? Že si pletou dojmy a pojmy? Že jen podvědomě a chybně chápou Magnesii Literu jako Davis Cup? Nebo chtěli dát najevo, že jim přece o tu cenu nešlo? Ne zrovna šikovný pokus trochu se distancovat? Pokud jim leželo na srdci zrovna tohle, připomenu starověké: Kdybys pomlčel, zůstal bys filosofem.

Aleno Machoninová a Marku Torčíku, k cenám vám blahopřeji. Ale nesoutěžili jste. A cena pro vás není ani fér, ani nefér.

(Autor je nakladatel a publicista)